

Bayraktar Y. P.

Kyiv State Maritime Academy after hetman Petro Konashevich-Sahaydachniy

NON-FINANCIAL REPORTING OF THE COMPANY AND THE STAGES OF ITS FORMATION

Summary

The article analyses the essence and stages of formation of non-financial reporting. Non-financial reporting is an integral stage of introducing the concept of corporate social responsibility (hereinafter CSR) to the activities of enterprises. Its content reflects the main economic, environmental and social aspects of organizations. The main international standards of non-financial reporting were reviewed in the article, and practical recommendations for its preparation were provided.

Keywords: corporate social responsibility, non-financial reporting, reporting on sustainable development, principles of non-financial reporting, stages of non-financial reports formation.

УДК 658.18:330.4

Бархасва А. Ю.

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

ВПЛИВ РІВНЯ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Досліджені питання оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури на будівельних підприємствах. Визначена необхідність удосконалення методичного інструментарію для оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури на будівельних підприємствах. Отримані результати можуть бути використані при побудові інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного управління логістичною інфраструктурою будівельних підприємств.

Ключові слова: логістична інфраструктура підприємства, рівень розвитку логістичної інфраструктури підприємства, оцінка логістичної інфраструктури будівельних підприємств, інформаційно-аналітичне забезпечення управління логістичною інфраструктурою, методика оцінки логістичної інфраструктури підприємств.

Постановка проблеми. Стратегічне управління та вибір напрямку розвитку логістичної інфраструктури підприємства неможливі без досліджень стану її розвитку. Метою такого аналізу є оцінка логістичної інфраструктури підприємства на основі визначення часткових показників та загальних компонент рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств. На основі аналізу рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства можна визначити напрями управління логістичною інфраструктурою будівельних підприємств для удосконалення її стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогодні в наукових колах немає єдиної методики оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури підприємств, зокрема, і підприємств будівельної галузі. Були зроблені деякі дослідження відносно методик оцінки логістичної інфраструктури вітчизняними науковцями М.О. Довба, Е.В. Крикавським, О.А. Похильченко, Н.Б. Савіною, Н.В. Чернопиською та зарубіжними науковцями А.В. Дмитрієвим, А. Курбановим, Т. Курбановим, В.І. Сергеевим та ін., але методика оцінки логістичної інфраструктури будівельних підприємств ще не була розглянута, тому, на нашу думку, підходи до оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури потребують подальших досліджень.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Раніше не приділялося достатньої уваги питанням удосконалення методики оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури на підприємствах будівельної галузі.

Метою статті є удосконалення існуючих теоретико-методичних розробок оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури підприємств будівель-

ної галузі та її впливу на отримання конкурентних переваг для підприємств будівельної галузі.

Виклад основного матеріалу. З метою розробки методики оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств доцільно розглянути існуючі методики вітчизняних та зарубіжних вчених.

Н.Б. Савіна виділяє такі об'єкти логістичної інфраструктури [1, с. 166]:

- об'єкти основних засобів;
- об'єкти інвестиційної нерухомості;
- необоротні активи, утримувані для продажу;
- запаси (товари).

У той же час Е.В. Крикавський виділяє наступні показники, що характеризують логістичну інфраструктуру:

- технічні (наявність автострад, міжнародного автопарку, міждержавного залізничного сполучення, морських (річкових) портів, логістичних центрів);
- організаційно-економічні (наявність підприємств, які надають спеціалізовані логістичні послуги: транспортно-експедиційні, складські; наявність підприємств, які надають комплексні логістичні послуги, з них: логістичні оператори 3PL, логістичні оператори 4PL) [2, с. 61–62].

На противагу, А. Курбанов та Т. Курбанов пропонують методику, яка складається з трьох складових: - оперативна оцінка ступеня відповідності об'єктів інфраструктури логістичної системи потребам організації;

- економічне обґрунтування напрямів використання об'єктів інфраструктури логістичної системи при реалізації концепції аутсорсингу;
- обґрунтування вихідних даних (інформаційне забезпечення оцінки) [3, с. 41].

А.В. Дмитрієв для здійснення ефективного контролю за діяльністю логістичної інфраструктури розробив показники ефективності, які відображають природу логістичних процесів на різних рівнях управління:

- безперервність виробничого процесу, яка вимірюється в кількості операцій і часу проходження циклу;
- рівномірність оптимального обсягу запасів без зайвих запасів, простоїв і відмов;
- час простоїв виробництва та товарних потоків;
- час очікування відвантажень;
- точність виконання прогнозів та розбіжність планових та реальних показників при змодельованій оптимально статистиці;
- собівартість складського зберігання (на палето-місце або метр квадратний складських площин);
- швидкість обробки палети по кожній складській операції;
- показник транспортних витрат на одиницю продукції [4, с. 35].

З метою удосконалення існуючих методик і розробок пропонуємо власну методику оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури на підприємствах будівельної галузі.

Логістична інфраструктура будівельного підприємства розглядається як комплексна категорія, що складається із сукупності організаційно-економічних та технічних елементів, за допомогою яких матеріальні, фінансові, інформаційні та інші потоки здійснюють циклічний рух з найбільшою ефективністю від постачальників матеріалів та обладнання до виготовлення кінцевого продукту будівельного підприємства, який реалізується споживачу.

Рівень розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства – це її здатність протистояти впливу зовнішніх факторів і підтримувати високий рівень якості продукту будівельного підприємства з прийнятним рівнем логістичних витрат.

Оцінка рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств представляє собою сукупність операцій, які повинні виконуватись з дотриманням ряду принципів:

- використання комплексного підходу до оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств;
- параметричність факторів, що формують систему оцінки логістичної інфраструктури будівельних підприємств; враховуючи вплив різних груп зовнішніх та внутрішніх факторів;
- багаторівневність системи оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства.

Основними завданнями оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств визначено:

- вибір системи часткових показників оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств;
- інтегральна оцінка рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств.

Пропонуємо розглянути структуру інтегрального критерію рівня розвитку логістичної інфраструктури (рис. 1).

У таблиці 1 охарактеризуємо показники, які визначають матеріальну, фінансову, людську та інформаційну компоненти.

У результаті отримуємо сукупність показників, за допомогою яких розраховуємо часткові критерії розвитку логістичної інфраструктури.

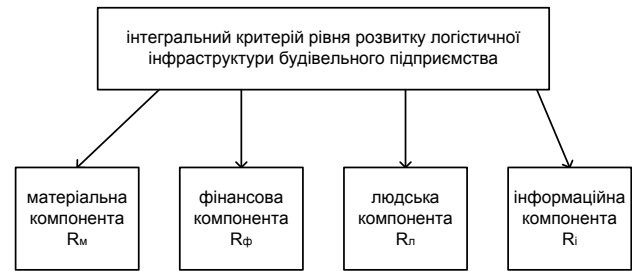

Рис. 1. Інтегральний критерій рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства

Таблиця 1
Показники оцінки рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства

Компонента	Показники оцінки
матеріальна складова	рентабельність основних засобів
	коефіцієнт інтенсивного оновлення основних засобів
	рентабельність запасів
	показник оборотності запасів
	коефіцієнт вибуття основних засобів
фінансова складова	показник економічної ефективності
	коефіцієнт інвестування
	коефіцієнт автономії
	рівень витрат
людська складова	коефіцієнт платоспроможності підприємства
	рентабельність праці
інформаційна складова	ефективність управління персоналом
	забезпеченість засобами зв'язку
	забезпеченість комп'ютерною технікою
	витрати на технологічні інновації підприємства
	інвестиції у розвиток інформаційно-комунікаційних технологій
	система управління складом
	технології бездротового доступу к даним, системи та засоби мобільного керування
	стільникові (GSM) та супутникові (GPS) системи зв'язку та навігації
	електронний обмін даними та документообігом
	програмне забезпечення для планування маршрутів та навігації с функціями пошуку та розрахунку транспортних витрат
програмне забезпечення управління взаємовідносинами з покупцями	

У рамках розрахунку інтегрального критерію рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств запропоновано використовувати комбінований підхід, який базується на застосуванні методу експертних оцінок та економічного інструментарію.

У зв'язку з тим, що кожна з компонент має різний ступінь важливості для розрахунку інтегрального критерію рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств ($I_{\text{лібн}}$), експертним шляхом були розроблені коефіцієнти вагомості компонент.

Інтегральний критерій рівня розвитку логістичної інфраструктури будівельних підприємств розраховується за формулою:

$$I_{\text{лібн}} = 0,27 * R_m + 0,23 * R_f + 0,23 * R_l + 0,23 * R_i, (1)$$

де R_m – частковий критерій матеріальної компоненти;

R_ϕ – частковий критерій фінансової компоненти;

R_n – частковий критерій людської компоненти;

R_i – частковий критерій інформаційної компоненти; 0,27; 0,23; 0,23; 0,23 – коефіцієнти вагомості критеріїв.

Частковий критерій матеріальної компоненти розраховується за формулою:

$$R_m = 0,17 * R_{oc} + 0,27 * K_o + 0,19 * R_3 + 0,26 * O_3 + 0,11 * K_e, \quad (2)$$

де R_{oc} – рентабельність основних засобів;

K_o – коефіцієнт інтенсивного оновлення основних засобів;

R_3 – рентабельність запасів;

O_3 – показник оборотності запасів;

K_e – коефіцієнт вибуття основних засобів; 0,17; 0,27; 0,19; 0,26; 0,11 – коефіцієнти вагомості критеріїв.

Рентабельність основних засобів (R_{oc}) визначається як відношення прибутку від основної діяльності підприємства до середньорічної вартості основних засобів.

Коефіцієнт інтенсивного оновлення основних засобів (K_o) – відношення темпу зростання балансової вартості основних засобів, що вибули за період до темпу зростання балансової вартості основних засобів, що надійшли за період.

Рентабельність запасів (R_3) – відношення прибутку від основної діяльності підприємства до вартості запасів.

Показник оборотності запасів (O_3) розраховується як відношення чистої виручки від реалізації або собівартості реалізації до середньої вартості запасів у звітному періоді.

Коефіцієнт вибуття основних засобів (K_e) – відношення балансової вартості основних засобів, що вибули за період до основних засобів підприємства за балансовою вартістю на початок періоду.

Частковий критерій фінансової компоненти розраховується за формулою:

$$R_\phi = 0,19 * E_{ef} + 0,21 * K_i + 0,2 * K_a + 0,25 * R_e + 0,15 * K_\phi, \quad (3)$$

де E_{ef} – показник економічної ефективності;

K_i – коефіцієнт інвестування;

K_a – коефіцієнт автономії;

R_e – рівень витрат;

K_ϕ – коефіцієнт використання фінансових ресурсів; 0,19; 0,21; 0,2; 0,25; 0,15 – коефіцієнти вагомості критеріїв.

Показник економічної ефективності (E_{ef}) – відношення економічного ефекту від діяльності підприємства (прибутку) до витрат, які зумовили отримання підприємством прибутку.

Коефіцієнт інвестування (K_i) – співвідношення позикових і власних коштів.

Коефіцієнт автономії (K_a) характеризує частку коштів, вкладених власниками підприємства в загальну вартість майна.

Рівень витрат (R_e) – відношення загальних витрат підприємства до доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).

Коефіцієнт використання фінансових ресурсів (K_ϕ) визначає, за який період одержаний прибуток може компенсувати вартість майна.

Частковий критерій людської компоненти розраховується за формулою:

$$R_n = 0,47 * R_n + 0,53 * E_y, \quad (4)$$

де R_n – рентабельність праці;

E_y – ефективність управління персоналом; 0,47; 0,53 – коефіцієнти вагомості критеріїв;

рентабельність праці (R_n) визначається як відношення прибутку від основної діяльності до витрат на оплату праці;

ефективність управління персоналом (E_y) розраховується як відношення доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) до витрат на утримання персоналу.

Частковий критерій інформаційної компоненти визначається експертним оцінюванням.

Для оцінки інтегрального критерію рівня розвитку логістичної інфраструктури на будівельних підприємствах пропонуються такі градації отриманих результатів:

0 < I < 0,4 – слабкий рівень розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства;

0,4 < I < 0,7 – середній рівень розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства;

0,7 < I < 1 – сильний рівень розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства.

Виходячи з отриманих результатів, доцільно впроваджувати заходи для більш ефективного управління логістичною інфраструктурою будівельних підприємств і отримання конкурентних переваг.

Висновки і пропозиції. Для прогнозування результативності управління логістичною інфраструктурою на будівельних підприємствах удосконалено теоретико-методичні основи оцінювання рівня розвитку логістичної інфраструктури залежно від матеріальної, фінансової, людської та інформаційної складових. Подальші дослідження доцільно вести в напрямку розробки конкретних заходів для підвищення ефективності управління логістичною інфраструктурою будівельних підприємств на основі отриманих даних про рівень розвитку логістичної інфраструктури будівельного підприємства та на створення інформаційно-аналітичного забезпечення стратегічного управління логістичною інфраструктурою на основі інтегрального критерію рівня її розвитку.

Список літератури:

1. Савіна Н.Б. Інвестування у логістичні системи : [монографія] / Н.Б. Савіна. – Львів : Видавництво «Львівської політехніки», 2013. – Вип. 5. – 328 с.
2. Крикавський Є.В., Похильченко О.А., Чернописька Н.В., Костюк О.С., Савіна Н.Б., Нікшич С.М., Якимшин Л.Я. Економіка логістики : [навч. посіб.] / [Є.В. Крикавський, О.А. Похильченко, Н.В. Чернописька, О.С. Костюк, Н.Б. Савіна, С.М. Нікшич, Л.Я. Якимшин] ; за заг. ред. Є.В. Крикавського, О.А. Похильченко. – Львів : Видавництво «Львівської політехніки», 2014. – Вип. 7. – 640 с.
3. Курбанов А., Курбанов Т. Методика оперативно-экономической оценки степени соответствия объектов логистической инфраструктуры потребностям организации / А. Курбанов, Т. Курбанов // Логистика. – 2012. – № 3. – С. 41–43.
4. Дмитриев А.В. Логистическая инфраструктура / А.В. Дмитриев. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2012. – 65 с.

Бархаева А. Ю.

Харьковский национальный университет городского хозяйства имени А. Н. Бекетова

ВЛИЯНИЕ УРОВНЯ РАЗВИТИЯ ЛОГИСТИЧЕСКОЙ ИНФРАСТРУКТУРЫ НА ФОРМИРОВАНИЕ КОНКУРЕНТНЫХ ПРЕИМУЩЕСТВ ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНОЙ ОТРАСЛИ

Резюме

Исследованы вопросы оценки уровня развития логистической инфраструктуры на строительных предприятиях. Определена необходимость усовершенствования методического инструментария для оценки уровня развития логистической инфраструктуры на строительных предприятиях. Полученные результаты могут быть использованы при построении информационно-аналитического обеспечения стратегического управления логистической инфраструктурой строительных предприятий.

Ключевые слова: логистическая инфраструктура предприятия, уровень развития логистической инфраструктуры предприятия, оценка логистической инфраструктуры строительных предприятий, информационно-аналитическое обеспечение управления логистической инфраструктурой, методика оценки логистической инфраструктуры предприятий.

Barkhaieva A. Yu.

Kharkov National University of Municipal Economy A. N. Beketova

EFFECT OF THE DEVELOPMENT OF LOGISTICS INFRASTRUCTURE ON FORMATION OF COMPETITIVE ADVANTAGES OF CONSTRUCTION ENTERPRISES

Summary

Issues of development level of logistics infrastructure at the building enterprises were elucidated. The necessity to improve the methodological tools for evaluation the development level of logistics infrastructure at building enterprises was identified. Obtained results can be used for the construction of information-analytical support of strategic management of logistics infrastructure building enterprises.

Keywords: logistics infrastructure of the enterprise, the level of development of logistics infrastructure of the company, evaluation of the logistics infrastructure building enterprises, information-analytical support of management of logistics infrastructures, methodology of evaluation logistics infrastructure of enterprises.

УДК 631.634.004.67

Білан О. С.

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ І ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Досліджено теоретичні та практичні аспекти проблеми формування системи управління якістю. Розглянуто причини, що перешкоджають впровадженню сучасних систем управління якістю. Запропоновано напрямки вдосконалення управління якістю на українських підприємствах.

Ключові слова: система управління, якість, підприємство.

Постановка проблеми. В умовах конкурентного ринку кожне вітчизняне підприємство повинно будувати власну діяльність на сучасних принципах управління якістю, основним з яких є орієнтація на споживача. Адже задоволеність якістю продукції залежить від того, наскільки, на думку конкретного споживача, вона відповідає своєму призначенню. Відповідно, критерії оцінки якості продукції будуть різними для окремих споживачів та матимуть різні кількісні і якісні характеристики.

Таким чином, врахування потреб і запитів споживачів – це майбутнє кожного підприємства. Проте більшість підприємств, які працюють над вдосконаленням якості кінцевої продукції, шукають недоліки безпосередньо в самому виробничому процесі, не враховуючи потреби споживачів, що постійно змінюються. Лише постійне поліпшення якості за усіма напрямками діяльності забезпечить успіх вітчизняним підприємствам.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у дослідження проблем розвитку систем управління якістю зробили такі вітчизняні науковці, як В. Євтушевський, П. Калита, І.О. Листопад, В.М. Новіков, А.С. Тельнов та багато інших. Моніторингу впровадження та сертифікації систем управління в Україні присвячені публікації дослідників Інституту управління якістю [3; 7].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на значну кількість досліджень в галузі пошуку напрямків підвищення якості продукції, проблеми в сфері формування та функціонування систем управління якістю на вітчизняних підприємствах залишаються невирішеними.

Метою статті є дослідження основних проблем впровадження та сертифікації систем управління якістю на вітчизняних підприємствах та визначення шляхів їх розв'язання.